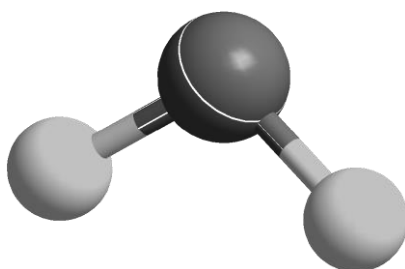

ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ ZNANJA KEMIJE ZA

SREBRNE IN ZLATE PREGLOVE PLAKETE

**Tekmovalna pola za 2. letnik
11. maj 2019**

Pred vami je deset tekmovalnih nalog, ki so različnega tipa. Pri reševanju lahko uporabljajte le priložen periodni sistem in žepno računalno. Naloge rešujte po vrsti. Če vam posamezna naloga dela težave, jo prihranite za konec.

To polo odnesete s seboj, vse odgovore vnesite na ocenjevalno polo, ki jo oddate.

Pri reševanju ne smete uporabljati svinčnika in sredstev za brisanje.

Če se zmotite, napako prečrtajte in jasno označite odgovor, ki naj ga komisija upošteva.

Pri računskih nalogah mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi.

Za reševanje tekmovalnih nalog imate na voljo 60 minut.

Veliko uspeha pri reševanju.

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

	I 1																VIII 18		
1	1 H 1,008	II 2											III 13	IV 14	V 15	VI 16	VII 17	2 He 4,0026	1
2	3 Li 6,941	4 Be 9,0122											5 B 10,81	6 C 12,011	7 N 14,007	8 O 15,999	9 F 18,998	10 Ne 20,180	2
3	11 Na 22,993	12 Mg 24,305	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 Al 26,982	14 Si 28,085	15 P 30,974	16 S 32,06	17 Cl 35,45	18 Ar 39,948	3
4	19 K 39,093	20 Ca 40,078	21 Sc 44,956	22 Ti 47,867	23 V 50,942	24 Cr 51,996	25 Mn 54,938	26 Fe 55,845	27 Co 58,933	28 Ni 58,693	29 Cu 63,546	30 Zn 65,38	31 Ga 69,723	32 Ge 72,63	33 As 74,922	34 Se 78,95	35 Br 79,904	36 Kr 83,798	4
5	37 Rb 85,463	38 Sr 87,62	39 Y 88,906	40 Zr 91,224	41 Nb 92,906	42 Mo 95,96	43 Tc (98)	44 Ru 101,07	45 Rh 102,91	46 Pd 106,42	47 Ag 107,87	48 Cd 112,41	49 In 114,82	50 Sn 118,71	51 Sb 121,76	52 Te 127,60	53 I 126,90	54 Xe 131,29	5
6	55 Cs 132,91	56 Ba 137,33	57-71 *	72 Hf 178,49	73 Ta 180,95	74 W 183,84	75 Re 186,21	76 Os 190,23	77 Ir 192,22	78 Pt 195,08	79 Au 196,97	80 Hg 200,59	81 Tl 204,38	82 Pb 207,2	83 Bi 208,98	84 Po (209)	85 At (210)	86 Rn (222)	6
7	87 Fr (223)	88 Ra (226)	89-103 #	104 Rf (265)	105 Db (268)	106 Sg (271)	107 Bh (270)	108 Hs (277)	109 Mt (276)	110 Ds (281)	111 Rg (280)	112 Cn (285)	113 Nh (284)	114 Fl (289)	115 Mc (288)	116 Lv (293)	117 Ts (294)	118 Og (294)	7

* Lantanoidi	57 La 138,91	58 Ce 140,12	59 Pr 140,91	60 Nd 144,24	61 Pm (145)	62 Sm 150,36	63 Eu 151,96	64 Gd 157,25	65 Tb 158,93	66 Dy 162,50	67 Ho 164,93	68 Er 167,26	69 Tm 168,93	70 Yb 173,05	71 Lu 174,97
# Aktinoidi	89 Ac (227)	90 Th 232,04	91 Pa 231,04	92 U 238,03	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)

1. Standardna sežigna entalpija $\Delta H^\circ_{\text{sež}}$ je enaka spremembi entalpije pri popolnem sežigu (gorenju) 1 mol snovi pri standardnih pogojih. Podamo jo z enoto kJ mol^{-1} .
Denimo, da benzen pri 25°C v prisotnosti ustreznega katalizatorja razpada na grafit in vodik. Standardne sežigne entalpije:
 $\Delta H^\circ_{\text{sež}}(\text{C}_6\text{H}_6(\text{l})) = -3275 \text{ kJ mol}^{-1}$
 $\Delta H^\circ_{\text{sež}}(\text{C}(\text{s, grafit})) = -394 \text{ kJ mol}^{-1}$
 $\Delta H^\circ_{\text{sež}}(\text{H}_2(\text{g})) = -286 \text{ kJ mol}^{-1}$

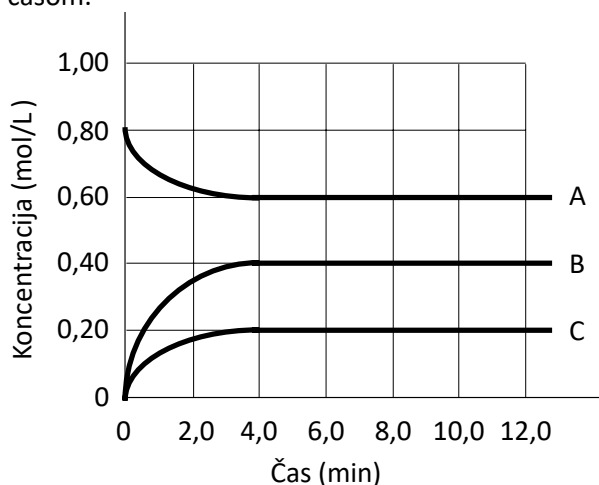
- 1.1 Napišite enačbo kemijske reakcije za razpad benzena na ogljik in vodik. V enačbi označite agregatna stanja snovi.
 1.2 Napišite enačbo kemijske reakcije, katere reakcijska entalpija ustreza sežigni entalpiji benzena.
 1.3 Izračunajte standardno reakcijsko entalpijo razpada benzena na grafit in vodik.

2. Molalna koncentracija je eden izmed načinov podajanja koncentracije topljenca v raztopini. Podaja množino topljenca na določeno maso topila (masa topila v kilogramih). Molalna koncentracija je definirana z enačbo

$$b = \frac{n_2}{m_1}, \text{ kjer so } b \text{ molalna koncentracija, } n_2 \text{ množina topljenca in } m_1 \text{ masa topila.}$$

- 2.1 V bučko natehramo 2,50 g kalijevega klorida, dolijemo 250 g deionizirane vode in dobro premešamo. Izračunajte molalno koncentracijo tako pripravljene raztopine.
 2.2 V čašo natehramo 12,0 g bakrovega(II) sulfata pentahidrata, dolijemo 50 g deionizirane vode in dobro premešamo. Izračunajte molalno koncentracijo tako pripravljene raztopine.
 2.3 Etilen glikol $\text{C}_2\text{H}_5(\text{OH})_2$ je brezbarvna tekočina, ki se uporablja kot antifriz v avtomobilih. Pri 20°C je gostota 4,028 molalne vodne raztopine te snovi 1,0241 g/mL. Izračunajte molarnost te raztopine.
 3. Izračunajte pH raztopine, ki jo dobite, ko 20,0 mL 0,500 M klorovodikove kisline dodate 30,0 mL 0,300 M natrijevega hidroksida.
 4. V vitaminu B je šibka nikotinska kislina $\text{HC}_6\text{H}_4\text{NO}_2$. Izračunajte pH 0,010 M nikotinske kisline. Ravnotežna konstanta kisline je $K_a = 1,4 \cdot 10^{-5}$.

5. V reakcijski posodi so tri snovi: A, B in C. Grafi podajajo spremembo koncentracije teh snovi s časom.

- 5.1 Ali lahko iz grafa sklepamo, da so tri snovi (A, B, C) v reakcijski posodi v ravnotežju? Svoj odgovor obrazložite.
 5.2 Napišite kemijsko enačbo za reakcijo v reakcijski posodi.
 5.3 Izračunajte ravnotežno konstanto za reakcijo.

6. V prazno posodo s premičnim batom (možnost uravnavanja prostornine) uvedemo plinast žveplov trioksid in počakamo da se pri določenih pogojih vzpostavi ravnotežje.
Enačba reakcije: $2\text{SO}_3(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g})$
Reakcija je endotermna. Predvidite, kako bi na položaj ravnotežja vplivale dane spremembe. Izbirajte med možnostmi: pomakne se v levo, pomakne se v desno, ne vpliva.
- 6.1 Povečamo prostornino posode.
POMAKNE SE V LEVO   POMAKNE SE V DESNO   NE VPLIVA
- 6.2 V posodo uvedemo kisik.
POMAKNE SE V LEVO   POMAKNE SE V DESNO   NE VPLIVA
- 6.3 Reakcijsko zmes segrejemo.
POMAKNE SE V LEVO   POMAKNE SE V DESNO   NE VPLIVA
- 6.4 V reakcijsko zmes dodamo katalizator vanadijev(V) oksid.
POMAKNE SE V LEVO   POMAKNE SE V DESNO   NE VPLIVA
7. Uredite enačbe kemijskih reakcij.
- 7.1 $\text{H}^+ + \text{FeO}_4^{2-} + \text{NH}_3 \rightarrow \text{N}_2 + \text{Fe}^{3+} + \underline{\hspace{2cm}}$
- 7.2 $\text{Au} + \text{Cl}^- + \text{O}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{AuCl}_4^- + \text{OH}^-$
- 7.3 $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-} + \text{Br}^- + \text{H}^+ \rightarrow \text{Cr}^{3+} + \text{Br}_2 + \text{H}_2\text{O}$
8. Katera ugotovitev **ni** pravilna za elektrolizo vodne raztopine bakrovega(II) klorida?
A Za elektrolizo potrebujemo vir istosmerne napetosti.
B Na katodi se izloča baker.
C Pri elektrolizi postaja modra barva raztopine svetlejša.
Č Baker se pri elektrolizi oksidira.
D Z nabojem 96500 As se izloči 31,77 g bakra.
9. Katere ugotovitve veljajo za svinčev akumulator, ki je obnovljiv sistem za shranjevanje energije?
a Pri praznjenju akumulatorja je negativna elektroda iz svinca.
b Pri polnjenju akumulatorja se na eni elektrodi svinčev(II) sulfat oksidira v elementarni svinec.
c Reakcije potekajo v koncentrirani žveplov(VI) kislini.
č Delovanje vseh členov, ki ji lahko ponovno napolnimo je odvisno od reverzibilnih redoks reakcij na posameznih elektrodah.
10. Pri vsakem vprašanju izberite črko pred pravilnim odgovorom.
- 10.1 Kateri element ima največji masni delež (približno 47 %) v zemeljski skorji?
A Kisik.
B Silicij.
C Aluminiij.
D Železo.
E Magnezij.
- 10.2 Vzorec prsti raztopimo v koncentrirani raztopini elektrolita X in v digestoriju segrevamo 10 minut nad plinskim gorilnikom. Pri tem opazimo nastajanje rjavih par. Kateri elektrolit smo uporabili?
A HCl
B NH_3
C HNO_3
D H_2SO_4
E H_3PO_4

10.3 Kateri izmed naštetih elementov se **ne** uporablja za proizvodnjo nerjavečih jekel?

- A Železo.
- B Krom.
- C Ogljik.
- D Francij.
- E Vanadij.